

EMLÉKEZTETŐ

Esemény megnevezése:	Falu- és gazdafórum, Látrányi-puszta.
Esemény helyszíne:	Látrány, Művelődési Ház (Rákóczi u. 65.)
Esemény időpontja:	2014. augusztus 1.
Résztevők:	Jelenléti ív szerint.

A fórum első felében Magyarfalvi Attila (Balatoni Integrációs Kft.) bemutatta a Natura 2000 hálózat főbb tudnivalóit, és kitért a fenntartási tervek készítésének jelentőségére, folyamatára, céljaira, feladataira, és bevezette a fenntartási terv bemutatását.

A fórum második felében kivetítésre került a szóban forgó fenntartási terv egyeztetési változata. A dokumentum térképes állományán Rozner György (tájegységvezető, Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság) segítségével áttekintésre kerültek a kezelési egységek, és bemutatásra került, hogy ezek hol és milyen mértékben érintettek a terepbejáráson elhangzottak tekintetében. Elmondásra került, hogy a fenntartási terv a Natura 2000-től független, hazai jogszabályok által előírt kötelező intézkedéseket, illetve a terület sajátosságaiból adódó ajánlott intézkedéseket tartalmaz. Utóbbiak egy meghatározott listáról kerültek kiválasztásra, és viszonylag nagy számban kerültek a tervbe annak érdekében, hogy a majdani – még ismeretlen rendszerű és mértékű - támogatások igényléséhez illeszthető legyen a tervanyag és a gazdálkodás menete.

A természetvédelmi szakemberek szerint rendkívül fontos a terület művelése (kaszálással, vagy inkább legeltetéssel), ezért az egyes területi kezelési egységek esetében olyan kezelési javaslatok kerültek az anyagba, amelyek lehetőséget adnak a jelenlegi és jövőbeni gazdálkodóknak, a Natura 2000 elvek betartására, és remélhetőleg a jövőbeni támogatási igénylésekre egyaránt.

A terület egy része a Látrányi-puszta Természetvédelmi Terület, ahol szigorúbb előírások érvényesülnek. A többi területen azonban a legeltetés fenntartása lenne kívánatos.

A szántók esetében tiltott az energianövény termesztés. A terv lehetőséget kíván adni a szántók gyepesítésére irányuló elképzeléseknek is. Halastavak esetében – bár erre eddig nem volt igény – de megfelelő szabályok mellett lehetővé teszi a nád aratását is.

Az üzemtervezett erdők esetében fontos az őshonos fafajokkal történő megújítás. A nem üzemtervezett erdők, fás területek is fontos élőhelyek (pl. nyárfások). Mivel ezek kis kiterjedésűek, nem írhatják rájuk elő az üzemtervezésbe vonást. Bejelentési kötelezettséggel ezek kivághatók, ami kockázatokat hordoz magában, ha nem őshonos fafajokkal pótolják helyüket. Hosszú távú cél a fás legelő kialakítása.

A nádas kezelési egységbe csak a „kivett” és lúp területek kerültek, míg a nedves gyepok kategóriájába a gyep művelési ágú, de jelenleg nádassal fedett területek is beletartoznak.

A nedves gyepok esetében a legeltetés az ideális, mert egy adott terület nagyságú gyep legeltetése maga után vonja egy hasonló méretű terület kaszálásának igényét is a téli takarmány biztosítása miatt.

Kérdések, hozzászólások:

Dr. Gombos Sándor (tulajdonos):

Bevezetőjében elmondta, hogy helytelen, hogy a Látrányi-pusztában a legeltetés tiltásával leromlanak a területek, és nagy környezeti kár keletkezik. Évtizedekkel ezelőtt a terület sokkal szebb, és rendezettebb volt. Konszenzusra kellene ebben jutni a természetvédelmi és a mezőgazdasági szakembereknek. Továbbá fontos lenne a vízügyi társulásokra hatni, hogy végezzék el a munkájukat, mert nem működnek megfelelően a felszíni vizek elvezetését szolgáló csatornák. Emellett kiemelte, hogy mivel a Látrányi-pusztát vadászterület is, amimiatt olyan szabályok kellene, amelyek nem lehetetlenítik el a vadászatot. A jelenlegi szabályok (pl. ólomsörét tiltása) nem megfelelők.

Elmondta továbbá, hogy a lengyelországi Natura kijelölést sokkal jobbnak érzi a hazainál, mivel ott nem HRSZ szintű a hálózat. Felhívta továbbá a figyelmet arra, hogy az AKG támogatásokkal össze kell hangolni a Natura 2000 támogatásokat, mert 2009-ben ez nem történt meg. A fafajokkal kapcsolatban felhívta a figyelmet arra, hogy az akácot – mivel hazai állománya jelentős, és kormányprogram szinten is figyelmet kap – nem lehet özönfajnak tekinteni.

Felvetette, hogy a tisztító kaszálás időkorlátját célszerű lenne október 1-nél korábbi időpontra tenni.

Udvaros Zoltán (tulajdonos):

Megerősítette Dr. Gombos Sándor úr hozzászólását, miszerint a legeltetés tiltása miatt folyamatosan romlik a környezet állapota. Felhívta a figyelmet arra, hogy a vadászat korlátozása miatt a nyári lúd jelentős károkat okoz a kelő vetésekben, tavasszal. A kötelezően előírt acélsörét tönkretesz a fegyvereket, így nem lehet kiadni a területet. Az elmaradó vadászat miatt ez a probléma fokozódik. Kiemelte továbbá az illegális hulladéklerakások és kábel égetések problémáját. Elmondta, hogy ismeretei szerint a Natura 2000 gyeptámogatást eddig nem igényelték, mivel a területek tulajdonviszonya osztatlan közös.

Dr. Récsei Szilárd (tulajdonos):

Érdeklődött, hogy a HRSZ lista bővítésére/szűkítésére van-e lehetőség, illetve hogy az ilyen igényeket hol lehet jelezni?

Rozner György a hozzászólásokkal kapcsolatban a következőket mondta el:

Összefoglalta, hogy a Látrányi-pusztai Természetvédelmi Terület és a Natura 2000 terület nem ugyanaz a kategória. A természetvédelmi terület szabályai szigorúbbak, de ez a terület csak egy kis része a természetközeli gazdálkodást preferáló Natura 2000 területnek.

Utóbbin megengedett, sőt kívánatos a legeltetés, és a készülő terv is ennek a szemléletnek kíván támogatási háttérrel teremteni. Tehát a hozzászólók által felvetett legeltetési, vadászati korlátozások nem a Natura 2000-ből, hanem más természetvédelmi és vadászati jogszabályokból adódnak. A jelenlegi tervekészítés viszont azt szolgálja, hogy azok a gazdálkodók, akik a Natura 2000 elvek szerint gazdálkodnak, a jövőben támogatást kaphassanak.

A Natura 2000 területekről a belvíz elvezetése Kormányrendelet szerint tilos. A vízi társulatok egyéb ügyeiről a közgyűlésen kell tárgyalni, erre nem terjed ki a fenntartási terv.

A vízi vadak vadászata a terület Ramsari besorolása miatt korlátozott. De felhívta a figyelmet arra, hogy az ólomsörét alkalmazása a szántókon nem tilos, tehát a jogszabály teremt lehetőséget a korlátozás mellett is a nyári ludak gyérítésére.

Tájékoztatotta a fórum résztvevőit, hogy nincs hazai példa a Natura 2000 bővítésére/szűkítésére, azokat az EU úgy tekinti, mint a hazai igények alapján lejelentett és elfogadott területet. A kijelölés során semmilyen gazdasági igényt nem vettek figyelembe, így a befektetési vagy fejlesztési célú tulajdonlást, vagy értékesítés szándékát sem. Viszont a

támogatási háttér kialakításánál várhatóan figyelembe fogják venni a több, mint 200 terület fenntartási tervében megjelenő gazdálkodói és egyéb igényeket.

A résztvevők a Natura 2000 szempontokat és a fenntartási terv tartalmát megismerték, a fentiekén túli javaslatokkal nem éltek. A javaslatok közül átvezetendő a tisztító kaszálás időkorlátjának módosítása, a jelenlegi október 1-nél korábbi időpontra.

